

Република Србија
Апелациони суд у Новом Саду
Пословни број Гж. 3462/15
Дана 03.03.2016. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Петра Јовановића, председника већа, Споменке Драгаш и Милане Миличковић, чланова већа, у правној ствари **тужиоца Б.М.** из Ц., ул. ... , кога заступа пуномоћник Р.П., адвокат из Ц., против **тужене Р.С.**, коју заступа Државно јавно правобранилаштво, Одељење у С., ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Вишег суда у Сомбору пословни број П.17/15 од 26.10.2015. године, у седници већа одржаној 03.03.2016. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

Жалба тужиоца се **ОДБИЈА**, жалба тужене се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА**, па се пресуда Вишег суда у Сомбору пословни број П.17/15 од 26.10.2015. године у усвајајућем делу, као и у делу одлуке о трошковима поступка, **ДЕЛИМИЧНО ПРЕИНАЧАВА**, тако што се тужбени захтев за исплату нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, слободе и права личности и неоснованог лишења слободе преко износа од 500.000,00 динара до износа од 800.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 26.10.2015. године до исплате **ОДБИЈА**, па се обавезује тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 96.100,00 динара са законском затезном каматом од 26.10.2015. године до исплате, те се првостепена пресуда у побијаном одбијајућем делу и преосталом непреиначеном усвајајућем делу **ПОТВРЂУЈЕ**, а жалба тужене у том делу **ОДБИЈА**.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, слободе и права личности и неоснованог лишења слободе исплати износ од 800.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до

исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 144.100,00 динара, док је одбијен тужбени захтев преко досуђеног износа а до траженог износа од 10.000.000,00 динара.

Против одбијајућег дела наведене пресуде и дела којим је одлучено о трошковима спора, тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Предложио је да овај суд преиначи побијану пресуду и усвоји тужбени захтев у целости, а тужену обавезе на трошкове другостепеног поступка.

Тужена је благовремено изјавила жалбу против усвајајућег дела наведене пресуде, из свих законских разлога, предложивши да овај суд преиначи првостепену пресуду у делу у ком је усвојен тужбени захтев, односно да је укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Жалба тужиоца је неоснована.

Жалба тужене је делимично основана

Након што је испитао пресуду у границама разлога наведених у жалбама, као и по службеној дужности према чл. 386. ст. 3. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11 и 55/2014), овај суд налази да побијана пресуда није захваћена битним повредама поступка из чл.374. ЗПП, да је чињенично стање правилно и у потпуности утврђено, али да је одлука делом заснована на погрешној примени материјалног права, што је утицало на правилност одлуке о трошковима спора.

Првостепеном пресудом утврђено је да је тужилац (рођен ... године) дипломирани инжењер пољопривреде, те да је био запослен у фабрици а. а.д. „П.Ц.“ на месту директора набавне службе. Маја ... године, у кућу тужиоца изненада је дошла екипа полицијских инспектора за привредни криминал и извршила је претрес. Тужилац је у то време био на службеном путу. Против руководства фабрике а. а.д. „П.Ц.“, између осталих и против тужиоца, покренут је кривични поступак. Решењем истражног судије Округног суда у Сомбору Кри. 93/09 од 31.07.2009. године тужиоцу је одређен притвор у трајању од једног месеца, који је почео да тече 31.07.2009. године, а који је решењем Округног суда у Сомбору Кв. 191/09 продужен за још два месеца. Решењем Округног суда у Сомбору Ки. 65/09 од 23.10.2009. године укинут је притвор одређен против тужиоца и исти је пуштен на слободу. Тужилац је у притвору провео укупно 85 дана.

Против тужиоца је покренут кривични поступак због кривичног дела из чл. 234. ст. 3. у вези са чл. 35. КЗ. Пресудом Вишег суда у Сомбору посл. бр. К.143/10 од 17.07.2014. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду, тужилац је ослобођен оптужбе, јер није доказано да је учинио кривично дело које му је стављено на терет.

Пре поменутог кривичног поступка, тужилац је пресудом Општинског суда у Кули посл. бр. К.23/02 био осуђен условном осудом због кривичног дела из чл.139. ст.1. тач.3. КЗ, а која је брисана решењем истог суда Кв. 61/04, као и по пресуди Општинског суда у Кули посл. бр. К. 68/08 за кривично дело из чл. 278. ст. 4. КЗ, по којој му је изречена условна осуда.

Тужилац никада пре није био у притвору. За време док је био лишен слободe, тужилац се нашао у специфичном режиму живота, у окружењу у ком су се налазили починиоци разних кривичних дела, у амбијенту где су били лоши услови хигијене и исхране. Тужиоца су редовно посећивали супруга и деца, те су га обавештавали о догађајима у Ц. и о писању штампе о његовом случају, где је био представљан као део руководства фабрике које је извршило пљачку, због чега је фабрика престала са радом. Тужилац је осећао срамоту и кривицу, било му је жао супруге и деце који су били изложени увредама због тога што се он налазио у притвору. Након пуштања на слободу, тужилац је остао без примања, јавили су се породични проблеми, што га је довело до душевне кризе која је кулминирала покушајем самоубиства ... године. Тужилац је потом био на психијатријском лечењу, а када се опоравио од тешког душевног стања у ком се налазио, запослио се у Н.С., што се позитивно одразило на његов брак и породицу.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, позивајући се на одредбе члана 200. ЗОО, првостепени суд је закључио да је тужена у обавези да тужиоцу накнади штету коју је критичном приликом претрпео, сматрајући да се адекватна сатисфакција у конкретном случају постиже износом од 800.000,00 динара.

Одредбом чл.5. ст.5. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, прописано је да свако које био ухапшен или лишен слободe у супротности с одредбама овог члана има утуживо право на накнаду.

Према одредби чл.560. ст.1. Законика о кривичном поступку (Законик је објављен у „Службеном листу СРЈ“, бр. 70/2001, 68/2002, „Службеном гласнику РС“, бр. 58/2004, 85/2005, 115/2005, 49/2007 и 72/2009 и 76/2010), који је важио у време када је тужилац био лишен слободe, право на накнаду штете припада лицу које је било у притвору, а није дошло до покретања кривичног поступка или је поступак обустављен правоснажним решењем или је правоснажном пресудом ослобођено од оптужбе или је оптужба одбијена.

Према одредби чл.172. ст.1. ЗОО, правно лице одговара за штету које његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Сходно цитираним одредбама, имајући у виду околност да је према тужиоцу одбијена оптужба којом му је стављано на терет извршење одређеног кривичног дела због којег му је био одређен притвор, првостепени суд је правилно закључио да је тужена у обавези да накнади штету коју је тужилац претрпео због тога што је неосновано био лишен слободe. Међутим, жалбом тужене основано се указује на то да је првостепени суд погрешно применио одредбу чл. 200. ЗОО приликом одмеравања правичне новчане накнаде за овај вид нематеријалне штете.

Одредбом чл.200. ЗОО прописано је право на новчану накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде угледа, части, слободe или права личности. С обзиром на то да части подразумева скуп човекових врлина и представља субјективну категорију - мишљење које је појединац има о себи, а да је углед објективна категорија - мишљење које ужа или шира средина има о некоме, у конкретном случају, штета се огледа у појави душевних болова, трпљењу стида и срамоте, осећају повређене части и

нарушеног угледа, те повреди личне слободе појединца. Код оцене постојања душевних болова, потребно је водити рачуна о вредности повређеног добра и начину на који је повреда учињена, као и посебна лична својства оштећеног, тј. какве је последице повреда имала у сфери његових личних добара.

Испитујући жалбене наводе којима се указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право приликом одмеравања правичне новчане накнаде, овај суд налази да су жалбени наводи тужене делимично основани, а да су наводи жалбе тужиоца неосновани. Имајући у виду све битне околности конкретног случаја, а посебно трајање периода у ком је тужилац био лишен слободе (85 дана), тежину и природу кривичног дела које му је стављено на терет, његове породичне прилике, као и друге околности које су утицале на природу и тежину трајања душевних болова, овај суд сматра да се износом од 500.000,00 динара постиже адекватна сатисфакција за нематеријална трпљења којима је тужилац био изложен. Досуђивањем поменутог износа остварује се принцип правичности, у складу са одредбом чл.200. ЗОО, који у ст.2. прописује да ће приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Одлука о трошковима првостепеног поступка преиначена је сходно одредби чл.165. ст.2. у вези са чл.153. ст.2. и чл.154. ЗПП, па је овај суд обавезао тужену да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 96.100,00 динара, који обухвата трошкове за састав тужбе од 9.000,00 динара, приступ на 3 одржана рочишта од по 10.500,00 динара, трошкове вештачења од 16.000,00 динара, таксу на тужбу и таксу на пресуду од по 19.800,00 динара.

Имајући у виду да тужилац није успео са жалбом, не досуђују му се тражени трошкови другостепеног поступка.

Из наведених разлога, овај суд је донео одлуку као у изреци, на основу одредаба чл.390. и 394. тач. 4. ЗПП.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА

Петар Јовановић, с.р.

Зто.

Напомена:

Рев 1102/2016 од 19.10.2016. године одбијена као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3462 од 03.03.2016.